

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 650/2014-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. novembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť M. A., zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Kováčom, Mateja Bela 2, Lučenec, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 119/2014 a jeho uznesením z 18. júna 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. A. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. októbra 2014 doručená sťažnosť M. A. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“)

v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 119/2014 a jeho uznesením z 18. júna 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ 11. júna 2010 podal na Okresnom súde Lučenec (ďalej len „okresný súd“) žalobu, ktorou sa domáhal určenia hraníc pozemkov. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 5 C 107/2010 z 11. februára 2011 žalobu sťažovateľa zamietol. Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) ako odvolací súd rozsudkom sp. zn. 13 Co 156/2011 z 12. júla 2011 rozsudok prvostupňového súdu potvrdil a bez ďalšieho sa stotožnil s odôvodnením prvostupňového súdu.

Na základe podaného dovolania najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Cdo 185/2011 z 28. októbra 2011 zrušil rozsudok krajského súdu sp. zn. 13 Co 156/2011 z 12. júla 2011 pre nedostatky, na ktoré poukázal sťažovateľ v dovolaní. Krajský súd vo veci opäť rozhodol a to rozsudkom sp. zn. 13 Co 339/2011 z 28. februára 2012.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal 20. decembra 2012 generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie, na základe ktorého najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 MCdo 24/2012 z 26. marca 2013 rozsudok krajského súdu sp. zn. 13 Co 339/2011 z 28. februára 2012 znovu zrušil.

Krajský súd následne vydal v predmetnej veci už tretí rozsudok sp. zn. 13 Co 207/2013 z 22. októbra 2013, v ktorom znovu potvrdil rozsudok okresného súdu sp. zn. 5 C 107/2010 z 11. februára 2011. Sťažovateľ aj proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie pre tie isté dôvody ako v dovolaní proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 13 Co 156/2011 z 12. júla 2011 s poukazom, že nedostatky v odôvodnení predchádzajúcich rozsudkov neboli odstránené a v predmetnej veci odvolací súd, ale ani prvostupňový súd neodôvodnili právne a skutkovo relevantné otázky, ktoré mali pre rozhodnutie vo veci podstatný význam.

Za rozhodujúcu otázku v tomto spore, na ktorú znalec nedal odpoveď a bez relevantného vyjadrenia znalca to súd nemohol posúdiť, bola podľa názoru sťažovateľa skutočnosť, že „pôvodná parcela, aj podľa mapy z r.1867, na ktorú sa znalec odvoláva, bola v ideálnom spoluvlastníctve dvoch vlastníkov vo vlastníckom pomere 1/2, a jej výmera činila 1046 m².

K reálnemu rozdeleniu na parcely č. ... došlo až podľa GP č... S. a to tak, že sťažovateľovi pripadla výmera 510 m² a odporcovi výmera 536 m².

Rozdiel vo výmere činí síce len 26 m². Jedná sa však o spoločný dvor a týmto nesprávnym určením hraníc je sťažovateľovi zabránené vstúpiť bežným spôsobom, do niekedy spoločne užívaného dvora.“

Krajský súd sa však v rozsudku sp. zn. 13 Co 207/2013 z 22. októbra 2013 s touto rozhodujúcou skutočnosťou, tak ako ani prvostupňový súd, podľa názoru sťažovateľa *«nevyrovnal. Napriek rozsiahlemu odôvodneniu, odvolací súd sa s rozporami vyrovnal tak že uviedol (str. 5, 4 odsek, posledná veta) Nebol potom ani dôvod odstraňovať prípadné „rozpory medzi znaleckým posudkom a GP č...“ (geometrický plán vyhotovený R. S.).»*

V závere odôvodnenia svojej sťažnosti sťažovateľ uvádza, že *„Doterajšie súdne inštalácie... nevyhodnotili predložené dôkazy, predovšetkým listiny preukazujúce vlastníctvo právo k nehnuteľnostiam“*. Sťažovateľ je toho názoru, že *„zistený skutkový stav prezentovaný v rozsudkoch všeobecných súdov sa opiera o vyjadrenie jediného znalca, pričom ignoruje listiny preukazujúce vlastníctvo k nehnuteľnostiam ako aj vyjadrenia ďalších odborníkov - geodetov, s odlišným názorom ako má jediný znalec.*

Vzhľadom na postup súdu, vykonať dokazovanie kontrolným znalcom, nebolo možné poukázať na ďalšie existujúce dôkazy v zmysle § 237 písm. f) O. s. p.“

Rovnako podľa názoru sťažovateľa mu bolo *„postupom súdov... upreté aj právo na spravodlivé súdne konanie (the right to a fair trial), a to tým, že súd neumožnil a ani nevykonal navrhované dôkazy potrebné pre spravodlivé rozhodnutie vo veci samej, čím podľa sťažovateľa boli porušené aj ďalšie jeho práva a slobody, konkrétne vychádzajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.*

Napadnutými súdnymi rozhodnutiami s konečnou platnosťou však Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 4 Cdo 119/2014 zo dňa 18.6.2014 bolo sťažovateľovi upreté právo vlastníť majetok tak ako je to zakotvené v čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, keďže bol zbavený vlastníctva inak ako zákonným spôsobom.

Rozhodnutia všeobecných súdov SR sú v tejto veci z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a zároveň majú za následok porušenie základného práva (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis I ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I.ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tým došlo k porušeniu princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom postupe všeobecných súdov.“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa M. A. podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uznesením 4 Cdo 119/2014 zo dňa 18. júna 2014 porušené bolo.

2. Podľa § 57 ods. 1 zák. č.38/1993 ruší uznesenie Najvyššieho súdu SR 4 Cdo 119/2014 zo dňa 18. júna 2014.

3. Sťažovateľovi M. A. priznáva finančné zadostučinenie v sume 10.000 €...“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 16/04, I. ÚS 27/04, II. ÚS 1/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu

k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011). Tvrdenia o porušení ďalších základných práv, resp. ďalším subjektom, ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť argumentácie sťažovateľa (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 287/2011).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu boli porušené jeho základné práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy.

Z obsahu sťažnosti nie je zrejmé, v čom sťažovateľ vidí porušenie svojich v petite označených základných práv podľa ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu; obmedzuje sa iba na tvrdenie, že mu bolo „upreté právo vlastniť majetok tak ako je to zakotvené v čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, keďže bol zbavený vlastníctva inak ako zákonným spôsobom.

Rozhodnutia všeobecných súdov SR sú v tejto veci z ústavného hľadiska neospravedliteľné a zároveň majú za následok porušenie základného práva (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tým došlo k porušeniu princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom postupe všeobecných súdov.“

Argumentácia sťažovateľa sa vo vzťahu k napadnutému postupu a uzneseniu najvyššieho súdu zúžila iba na samotné konštatovanie o porušení jeho v sťažnosti označených práv bez zdôvodnenia, v čom má podľa neho toto porušenie spočívať. Keďže sťažovateľ neuvádza žiadne konkrétne výhrady voči napadnutému uzneseniu, nemožno mu konkrétnymi argumentmi ani oponovať.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

Podľa § 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie, ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, pričom je potrebné ich konkretizovať nielen právne označením článkov ústavy alebo inej medzinárodnej zmluvy, ale aj skutkovo.

Keďže, ako už bolo uvedené, sťažovateľ okrem strohej konštatácie o nepochybnom porušení jeho v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, ničím neodôvodnil namietané porušenie svojich označených práv, nepreukázal existenciu príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu (ktorým bolo jeho dovolanie odmietnuté) a namietaným porušením označených základných práv. Už z tohto samotného faktu možno vyvodiť záver o zjavnej neopodstatnenosti jeho sťažnosti.

Podľa ústavného súdu má nedostatok odôvodnenia významné procesné dôsledky. Je základnou povinnosťou sťažovateľa, aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu.

Nevyhnutnou podmienkou konania ústavného súdu o individuálnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy je vznesenie relevantných námietok zo strany sťažovateľa spočívajúcich v uvedení skutočností svedčiacich o porušení jeho základných práv alebo slobôd rozhodnutím, opatrením, procesným postupom, prípadne inou aktivitou alebo nečinnosťou konkrétneho orgánu verejnej moci (orgánu štátnej správy, územnej alebo záujmovej samosprávy, súdu atď.). Vznesenie takýchto námietok podanie sťažovateľa neobsahuje.

Subjektívny názor sťažovateľa o porušení jeho práv nie je dostatočným dôvodom na záver, že mohlo dôjsť k ich namietanému porušeniu, ak chýbajú objektívne okolnosti, ktoré by dovolili takýto záver aspoň na účely prijatia sťažnosti na ďalšie konanie.

Sťažnosť, ktorá bola doručená ústavnému súdu, neobsahuje kvalifikované odôvodnenie, a preto nespĺňa ani podstatnú zákonom predpísanú náležitosť ustanovenú v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

V súvislosti s nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti ústavný súd uvádza, že sťažovateľ je zastúpený advokátom. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05).

Táto skutočnosť už sama osebe bola dôvodom na to, že ústavný súd mohol sťažnosť odmietnuť, avšak vzhľadom na namietané porušenie práva na spravodlivý proces považoval za potrebné zaoberať sa aj postupom najvyššieho súdu a jeho uznesením v danej veci.

Ústavný súd po oboznámení sa s napadnutým uznesením najvyššieho súdu uvádza, že podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00) všeobecný súd nemôže porušiť základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. Takýmto predpisom je zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj „OSP“).

Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú

§ 236 a nasl. OSP. Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v § 238 OSP. V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu sa v § 237 OSP výslovne uvádza, že dovolanie je prípustné len z dôvodov uvedených v § 237 písm. a) až písm. g) OSP. Dovolanie je prípustné aj proti uzneseniu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 239 ods. 1 a 2 OSP.

Vychádzajúc zo svojej doterajšej judikatúry považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01), alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označeným základným právam sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať iba také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo

samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Na základe uvedených právnych názorov ústavný súd preskúmal postup najvyššieho súdu v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 119/201 a jeho napadnuté uznesenie, ktorým dovolanie sťažovateľa odmietol.

Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia okrem iného uviedol, že „*V danom prípade vo veci samej odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovení § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa (§ 153 ods. 3 a 4, § 238 ods. 3 O. s. p.)*

Nakoľko v prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobcu z § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. nemožno vyvodit’.“

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta OSP) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 OSP, neobmedzil sa najvyšší súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238, ale zaoberal sa i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a) až g) OSP, a k tomu uviedol, že „Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O. s. p.

a § 239 O. s. p. vylúčené. S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytykané nesprávnosti postupu odvolacieho súdu sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či dovolateľovi bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkom konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

O odňatie možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.), ako o dôvode zakladajúcom prípustnosť dovolania ide v prípade nesprávneho postupu súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým postupom sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenie účastníkov občianskeho súdneho konania, ktoré mu priznáva platná právna úprava za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Dovolateľ konkrétne namietal odňatie možnosti konať pred súdom tým, že súdy nižších stupňov neodôvodnili dôležité skutkovo právne otázky, ktoré mali pre rozhodnutie vo veci podstatný význam.

Prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. totiž nie je daná už tým, že dovolateľ tvrdí, že napadnuté rozhodnutie je postihnuté touto vadou, ale len vtedy, ak touto vadou rozhodnutie skutočne trpí, t.j., že nastali skutočnosti, v dôsledku ktorých vada vznikla a prejavila sa (resp. nebola odstránená) v rozhodnutí (v postupe odvolacieho súdu).

Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobca v súvislosti s tvrdením o existencii procesnej vady podľa § 237 písm. f/ O. s. p. namietal nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v súlade s požiadavkou ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., keď sa krajský súd nevysporiadal so všetkými argumentmi a dôvodmi uvádzanými v jeho odvolaní.“

Podľa názoru najvyššieho súdu vyjadreného v odôvodnení napadnutého uznesenia právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, čo „jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v

odôvodnení. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (pozri Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29 Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky skutkovo a právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti ich uplatneniu (pozri IV. ÚS 115/03).

Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednáwanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, uviedol právne skutočnosti, z ktorých vyvodil svoje právne závery. Náležite vysvetlil, prečo pri rozhodovaní vychádzal zo znaleckého posudku vypracovaného znalcom z odboru geodézie a kartografie v priebehu prvostupňového konania (znalecký posudok K.) a tiež vysvetlil dôvody, prečo pri posudzovaní dôvodnosti podaného návrhu nebolo možné vychádzať z geometrického plánu č... z 12. marca 2010 vyhotoveného geodetkou E. P. Krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil so závermi súdu prvého stupňa s ohľadom na výsledky vykonaného dokazovania. Argumenty prvostupňového súdu doplnil a dostatočne sa vyjadril v odvolaní namietanému rozdielu vo výmere dotknutých parciel. Preto odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu splňa zákonné predpoklady vyjadrené v § 157 ods. 2 O. s. p. a nemožno ho považovať za neodôvodnené, svojvoľné a za také, ktoré by nedalo odpoveď na podstatnú odvolaciu námietku žalobcu. Iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom súdov nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu.“

Sťažovateľ ďalej v dovolaní namietal, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 241 ods. 2 písm. b) OSP], a že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci [§ 241

ods. 2 písm. c) OSP]. V tejto súvislosti najvyšší súd poznamenal, že „oba vyššie uvedené dovolacie dôvody sú síce relevantnými dovolacími dôvodmi, ale tieto dôvody sami osebe prípustnosť dovolania žalobcu nezakladajú. Otázkou, či sú tieto dovolacie dôvody opodstatnene namietané sa dovolací súd môže zaoberať iba, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému pripúšťa dovolanie zákon (§ 236 ods. 1 O. s. p.). O takýto prípad v danej veci nešlo.“

Keďže prípustnosť dovolania sťažovateľa nebolo možné vyvodiť z § 238 ods. 1 až 3 OSP a ani z § 237 OSP, najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa podľa § 243b ods. 5 OSP v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP „ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na dôvody odmietnutia dovolania, dovolací súd sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.“-

Vychádzajúc z citovaného ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal so všetkými dovolacími dôvodmi sťažovateľa, s ktorými sa nestotožnil, a preto jeho dovolanie odmietol ako neprípustné. Podľa názoru ústavného súdu nemožno namietané uznesenie najvyššieho súdu považovať za neodôvodnené, pričom zároveň neexistuje žiadna skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup, resp. svojvoľné závery tohto súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), t. j. také, ktoré by nemali oporu v zákone. Za situácie, keď najvyšší súd dospel ústavne konformným spôsobom k záveru o neprípustnosti dovolania, nebol povinný vecne preskúmať v ňom obsiahnuté argumenty sťažovateľa o dôvodnosti nároku žalobcu.

V nadväznosti na už uvedené ústavný súd považoval za potrebné poukázať tiež na to, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec

neboli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľa k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a obsahom sťažovateľom označených základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala reálnu možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu podľa názoru ústavného súdu nemožno (z už uvedených dôvodov) považovať za arbitrárne a nezlučiteľné s aplikovanými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2014